

28 ідей для уроків

Концепція і розробка Аліція Пацевіч

Практичні та методичні консультації Данута Стерна, Силвя Жмієвська-Квіренг

Опрацьовано на базі матеріалів проекту «Молоді підприємці: програма практичного вивчення економіки у середній школі», спільно фінансованого Європейським Союзом в рамках Європейського соціального фонду.

ЗАМІСТЬ ВСТУПУ...

Пропонуємо вашій увазі посібник «28 ідей для уроків», однак ми чудово розуміємо, що багато чинників впливають на те, чи вийде урок хорошим і цікавим. Деякі з них залежать від учителя, деякі – від самих учнів. Зрозуміло також, що не існує одного універсального рецепту, якого слід завжди дотримуватися у навчанні. Натомість, є моделі хороших уроків, які попри деякі дрібні відмінності мають кілька спільних елементів. Це, зокрема, планування занять і підготовка навчального матеріалу; озвучення цілей і зацікавлення учнів; визначення критеріїв успіху та систематичний збір інформації щодо вмінь учнів; зосередження уваги на найважливішому й відповідне підлаштування активності класу; і насамкінець – підсумок і завершення уроку.

А вже на цей «скелет» варто накладати різні форми роботи з учнями, стежачи, щоб вони відповідали задумці вчителя, цілям уроку і потребам класу. Таких варіантів багато; ми вибрали 28, використовуваних найчастіше і, на нашу думку, найбільш універсальних. Нам хотілося б спростити вам планування і ведення уроків, тому кожну ідею проілюстровано кількома прикладами, як використати її під час уроку, та коротко описано таку форму праці.

1. ЗДОГАДАЙСЯ, УГАДАЙ

- o Спробуйте здогадатися, що ми вивчатимемо на сьогоднішньому уроці.
- o Прочитай цитату і здогадайся, про що ми говоритимемо сьогодні. Запиши це на листку – потім перевіриш, чи твої припущення виявилися правильними.
- o Подивіться на схему на дошці і на підставі інформації з попередніх занять спробуйте вигадати, чому...
- o Як гадаєш, чому на цьому фото / ілюстрації / фільмі / малюнку...
- o Здогадайтеся, що всередині цієї коробки / пробірки / пакета.
- o Як гадаєте, чому я просив / просила знайти в Інтернеті / літературі / газетах / парку саме такі приклади?

2. ПИТАННЯ БЕЗ ВІДПОВІДІ

- o А зараз я задам питання, на яке не потрібно відповідати. Запишіть його, бо воно супроводжуватиме нас до кінця уроку / розділу.
- o На це питання немає однієї правильної відповіді. Тому кожен / кожна з вас може дати власну.
- o На це питання не існує єдиної правильної відповіді, усе залежить від точки зору того, хто відповідає.
- o Це непросте питання. Перш ніж ми подумаємо, яка може бути відповідь на нього, спробуйте сформулювати його по-своєму, використовуючи при цьому терміни, вивчені під час попередніх занять...
- o Це питання донині викликає суперечки: одні вважають, що..., інші натомість доводять, що...
- o Спробуйте вигадати пов'язане з темою питання, на яке може бути кілька відповідей.

3. ЦІЛІ, АБО ЩО І НАЩО МИ ВИВЧАЄМО

- Ось дві/три основні мети сьогоднішнього уроку: прочитайте їх і переконайтеся, чи кожен розуміє, якого результату ми прагнемо досягти.
- Спробуйте переказати найважливіші цілі нашого уроку своїми словами і перевірте в парах, чи ваші «переклади» схожі. Потім ми запишемо їх на дошці.
- Ви вже знаєте, що ми вивчатимемо на кількох наступних заняттях. Та чи ви розумієте, навіщо ми це вивчаємо? Як ви це зможете використати пізніше? Чому це варто знати / вміти? Подумайте трохи і назвіть кілька причин, чому це варто вивчати. Ми запишемо їх в електронному портфоліо / на дошці / у нашому документі в хмарі тощо. Якщо у вас не вийде їх назвати, я вам допоможу.
- Кожну з наведених цілей уроку спробуйте записати у формі простого символу. По ходу роботи, виконуючи вправи та завдання, домалюйте на робочому аркуші символ мети, яка підходить найкраще. Звісно, що кілька завдань можуть поєднуватися з кількома цілями.

4. ЩО ТУТ НАЙВАЖЛИВІШЕ

- Перш ніж перейти до виконання завдань, хочу вам показати, що у вашій роботі буде найважливішим і на що потрібно звернути особливу увагу.
- Як зрозуміти, що це завдання ви виконуєте добре? Ось таблиця з критеріями оцінки і рівнями виконання завдання. Подивіться на неї і перевірте, чи вам усе зрозуміло. Якщо по ходу роботи виявиться, що щось незрозуміло, я підійду і поясню докладніше.
- Це так звані «критерії успіху» – кожне виконане сьогодні завдання повинно відповідати цим вимогам. Оцінюючи свою роботу (рішення, презентації, есе, моделі явища, діаграми, карти, паспорти об'єктів) пам'ятайте, що нам залежить насамперед на цих критеріях; інше, скажімо старанність виконання чи пунктуаційні помилки, можна цього разу не враховувати.
- А тепер погляньмо разом на «нащобузу», тобто «на що будемо звертати увагу» на сьогоднішніх заняттях (скорочення від перших літер). «Нащобузу» – це один із найважливіших елементів навчального оцінювання (скорочено – НО), тобто такого, яке допомагає вчитися. У НО робота учнів оцінюється під час виконання завдань, щоб скоригувати роботу, а не щоб виставити оцінку.

5. РОЗМОВА В ПАРАХ І ТРІЙКАХ

- Обговоріть це в парах: кожен говорить на задану тему якийсь час (2–3 хв), а потім уважно слухає іншого.
- Знайди двох інших учнів і обговоріть разом, як можна пояснити / зрозуміти / виконати / перевірити / змодифікувати...
- Вислухавши міні-лекцію / прочитавши текст чи інструкцію / переглянувши фільм тощо, обговоріть у парах / трійках, що ви дізналися, а тоді запишіть / намалюйте / зробіть схему / заплануйте власний дослід.

6. ПОДУМАЙ І ПОДІЛИСЬ

- Перш ніж почнеш виконувати завдання, подумай, як ти розумієш... і поділися своїми враженнями з другом / подругою / класом.
- Перш ніж відповісти на питання, подумай трохи над ним самостійно і поділися своїми думками з іншими: сусідом чи сусідкою по парті / своєю групою / класом.
- Не поспішайте з відповіддю. Дайте собі час подумати над рішенням, і вже тоді представте його своїй групі / класу.
- Перш ніж перейти до обговорення в групах, нехай кожен із вас спробує самостійно сформулювати і записати питання, яке ви б хотіли задати автору винаходу (книжки / фільму / символу) / експертові / приятелям.

7. МОЗКОВИЙ ШТУРМ, ІДЕЇ ТА АСОЦІАЦІЇ

- Перш ніж перейти до обговорення тексту / аналізу явища / оцінки героя, подумайте, із чим вам це асоціюється і чому. Дуже коротко, я запишу ключові слова на дошці / у комп'ютері.
- Зараз ми зберемо всі ідеї, які спадуть вам на думку – кожен може запропонувати своє, ми запишемо всі пропозиції, а тоді розглянемо їх і виберемо найкращу (або, залежно від прийнятого критерію, найцікавішу / найбільш реалістичну/ найбільш новаторську чи найдешевшу).
- Випишіть, працюючи самостійно / в парах / в групах, різні ідеї, що спадають вам на думку, коли ви думаєте над вирішенням цієї проблеми: з чого почати / як до цього підійти / що може бути причиною / як це сконструювати.

8. МІНІ-ОПИТУВАННЯ ГОЛОСУВАННЯ

- А тепер перевіримо, що ви думаєте про це. Хто вважає, що..., нехай підніме зелену картку, а хто інакше – червону. Будьте готові коротко пояснити іншим, чому ви так вважаєте.
- Цікаво, що про це думають ваші однолітки? Перевіримо на прикладі вашого класу.
- Хто хотів би взяти участь у такому заході? Що вас до цього мотивує, а що навпаки?
- Як ви оцінюєте свої знання / уміння після сьогоднішнього уроку? Хто вважає, що розуміє / може / вміє..., нехай підніме руку, ті, хто невпевнений – хай підніме руку наполовину. Ті, хто вважає, що не розуміє / не може виконати – нехай піднімуть руку з великим пальцем, опущеним вниз.

9. ДУМКИ ВГОЛОС

- Дивіться, як я вирішую це завдання. Спочатку я дивлюся, про що йдеться: чи це завдання стосується заміни одного виду енергії на іншу, чи може радше... Тепер я перевіряю, які дані я маю в умові і що в нас невідомо. Усі дані я записую у вигляді символів, які ми вже вивчили, у тому числі невідомі. Ой, здається я забула розмір ємності, це теж потрібно записати. А тепер я думаю, що фактично мені говорить інформація, що температура повітря зросла на 2 градуса Цельсія. Хммм, про який вид енергії тут може йтися...
- Я дивлюся на цю гравюру / фото / карту міста / план і питаю себе... Цей фрагмент ілюстрації чітко демонструє, що в ті часи міста будувалися...
- І тут перед нами постає складне питання: Чи більшість завжди права? Чи в цьому випадку справді достатньо проголосувати і прийняти рішення більшості? Пригадаймо, як виглядало голосування у стародавніх Афінах.
- А зараз ми попросимо А показати нам, як вона підходить до вирішення цієї дилеми. Яке твоє перше враження після прочитання цього оповідання? Як ти розумієш проблему, що постала перед нашим героєм? Як би ти її сформулював / сформулювала? Як, на твою думку, її можна вирішити?

10. КРОК ЗА КРОКОМ

- А тепер я крок за кроком покажу, як проводиться цей дослід, просто уважно спостерігайте за моїми подальшими діями. У кінці я випишу на дошці окремі етапи, а тоді кожен із вас спробує паралельно зі мною провести експеримент за цим планом. Увага! Починає показувати.
- Подивіться, як виглядає це висловлення / рецензія / мапа думок / схема / малюнок. Це вдалий приклад роботи, яка відповідає критеріям / умовам / вимогам, про які ми говорили на початку заняття. Уважно погляньте на малюнок / уважно прочитайте висловлення/ подивіться фоторепортаж / прочитайте, як описано дослід, і за цим зразком виконайте власне завдання.
- Зараз на дошці ми виконаємо це завдання крок за кроком, щоб потім ви могли виконати схожі завдання, хоч і не такі самі, самостійно / у парах / у групах.

11. ШВИДКИЙ ПОСТРІЛ

- Спробуйте, не довго думаючи, відповісти на таке запитання.
- Запишіть швидко свій розв'язок на папері, а тоді подивіться на дошку і перевірте, чи ви виконали все вірно.
- Оцініть, скільки коштуватиме / як довго довелося б чекати / скільки років потрібно на будівництво / скільки людей / що скільки хвилин...
- А тепер швидка «перестрілка»: хтось задає коротке питання іншому, той швидко відповідає і питає наступного...

12. СТОП-ПОЛЕ

- Перервімо на мить аналіз / дискусію / розповідь / вправи/ експеримент і давайте перевіримо, на якому ми етапі.
- Перш ніж ми перейдемо далі, давайте подивимося, що ми вже дізналися і на якому етапі роботи перебуваємо.
- Час на стоп-поле. Давайте зупинимося тут на мить і запишемо на дошці це поняття / питання / ствердження / гіпотезу. Що нам уже відомо на цю тему?
- Давайте зараз перевіримо, що ви вивчили на сьогоднішньому уроці. Нехай кожен виконає це завдання / виконайте це завдання в парах, і ми переконаємось, чи можна переходити до наступного питання / проблеми.
- А тепер зупиніться на хвилинку і подумайте, що ви відчуваєте у зв'язку з тим, що відбулося під час навчальної гри / дебатів / завдання?

13. ШВИДКИЙ КОНСПЕКТ КАРТОЧКА

- А тепер напишіть короткий конспект за прочитаним текстом / фільмом / міні-лекцією / спостереженням / дослідом, не довше ніж на...
- Випиши з тексту /лекції / уроку 3–4 слова / поняття / явища, які, на твою думку, є ключовими, і коротко їх поясни або познач власним символом.
- Самостійно/ у парах / у невеликих групах зробіть карточку із найважливішою інформацією на тему...
- Зробіть конспект уроку, записавши основні відомості у вигляді кількох символів (знаків) / мапи думок, що позначатимуть лише найважливіший, на вашу думку, зміст / принципи / поняття / способи вирішення цієї проблеми.

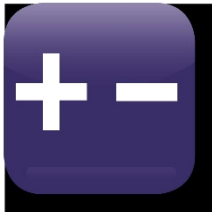
14. ГРУПИ КОМАНДИ КОЛА

- Поділіться самі на групи по кілька людей і сядьте так, щоб вам було зручно працювати разом.
- Зараз я поділю вас на групи по четверо, і кожна група отримає різні / однакові завдання. На дошці (звичайній чи електронній) я дам інструкції до групового завдання / коли посідаєте разом, я роздам вам вказівки до роботи в групах. Зараз ми проведемо жеребкування і визначимо склад команд, у яких ви продовжите роботу над цим завданням / проектом / рішенням / текстом / сценарієм / експериментом.
- Зберіться у п'ять кіл, у яких ви разом аналізуватимете вибраний фрагмент тексту. Потім ми організуємо наступні кола так, щоб у кожному був представник кожної групи, а тоді ви по черзі навчите інших того, що раніше вивчили самі.

15. ДИСКУСІЯ

- Пропоную тепер провести спільну дискусію про цей текст / фільм / проблему / запис / картину. Перш ніж перейти до дискусії, давайте визначимо / пригадаємо її правила (учитель їх показує / читає з плакату / просить учнів нагадати правила. Голос надає модератор, сьогодні ним буде Б, а за регламентом стежитиме В.
- Відкриваю дискусію на тему можливих шляхів вирішення цієї проблеми у нашій місцевості. Нагадую ключове питання з початку занять, спробуйте пов'язати з ним свої відповіді. Зараз ми перейдемо до короткої дискусії над заявою, яку представила нам група Х. Подумайте в групах, чи ви погоджуєтесь із нею і сформулюйте аргументи на підтримку своєї позиції.
- Дискусію ми проведемо у три тури: спочатку дискутуватимуть між собою ті, хто вважає найкращим рішення А, потім прихильники рішення Б, а тоді ті, хто не певен, який вибір є найкращим для нашої школи / класу / гміни / Польщі / світу. Пам'ятайте, що в результаті дискусії ви можете змінити думку.

16. ЗА І ПРОТИ

- Давайте спробуємо назвати / виписати всі аргументи на користь цього рішення / тези / інтерпретації / точки зору / ідеї. А тепер запишіть / назвіть аргументи проти. Давайте запишемо їх у дві колонки на дошці / аркуші / в презентації. Нехай кожен перевірить, які аргументи за і проти звучать для нього найбільш переконливо, а які він вважає неважливими.
- Тепер давайте проведемо дебати за і проти: ті, хто захищають тезу, сідають / стають з одного боку, а ті, хто її заперечує – з другого.
- Наші дебати за і проти матимуть форму так званого «акваріуму»: кілька з вас нехай сяде посередині класу, а інші будуть слухати розмову і записувати найвдаліші аргументи чи питання, які варто задати. Після першого туру інші можуть зайняти місце в «акваріумі» і взяти активну участь у дебатах.

17. ЖЕРЕБКУВАННЯ ЗАМІСТЬ ЗГОЛОШУВАННЯ

- Не оголошуйте до відповіді: щоразу я тягнутому жеребок, кого запитав (попрошу показати розв'язання / результат / формулювання питання).
- Ви працюватимете над завданням у групах по шестеро. Порахуйте на від 1 до 6, а я що кілька хвилин кидатиму гральний кубик і вибиратиму по одній людині з кожної групи, яка відповідь на моє запитання або пояснить, чим ви зараз займаєтесь / скаже, яка у вас гіпотеза / оголосить, на якому ви етапі / опише, які висновки ви зробили, тощо.
- На сьогоднішньому уроці вам не потрібно оголошуватись: я тягнутому жеребок, хто відповідатиме на питання / розв'язуватиме завдання біля дошки / пояснить іншим, як вони щось зробили. Напишіть на маленьких карточках / на листочках / паличках від морозива / тенісних м'ячиках свої імена. Якщо імена повторюються, додайте першу літеру прізвища або вибраний символ. Ваші візитки з іменами я покладу в коробку (мішок) і щоразу витягатиму одне ім'я / кілька імен, кого ми попросимо відповісти / задати питання / показати свою роботу / розв'язати завдання.

18. ВИБІР ЗА ТОБОЮ

- Ось вам кілька завдань на вибір: кожен із вас може сам вирішити, яким питанням він хоче зараз зайнятися.
- Цього разу домашнє завдання можете вибрати собі самі. Ось кілька моїх пропозицій, але якщо маєте власну ідею, скажіть і порадьтеся зі мною.
- Вирішіть самі, як ви хочете виконати цей проект: які дії ви виконаєте, як має виглядати остаточний результат вашої роботи, кому і як ви б хотіли його продемонструвати.
- Ви можете самі вибрати інтернет-сторінки, засоби і комп'ютерні програми, які хочете використати, готуючи урок для всього класу. Проте важливо, щоб вони відповідали потребам слухачів / меті уроку / технічним можливостям школи.

19. ДО, ПІД ЧАС І ПІСЛЯ

- Роботу над текстом / фільмом / лекцією / ми поділимо на три етапи: а) підготовка, б) вивчення – читання / перегляд / слухання, в) осмислення і підсумок. Спочатку подумай, що тобі вже відомо на цю тему, що ти чув або читав про це, які питання виникають у тебе у зв'язку з цим. Свої сумніви ти можеш перевірити в Інтернеті чи словнику, або запиши питання, на які ти б хотів знайти відповіді. Під час уроку / лекції спробуй уявити те, про що читаєш чи слухаєш: людей, предмети, події. Не бійся асоціацій, подумай, наприклад, із чим ти погоджуєшся, а з чим – ні. Якщо помітиш якісь прогалини в інформації, запиши питання. Перевірй, чи твої попередні припущення були слушними. Знайди / познач фрагменти, які не до кінця зрозумілі, і повернися до них після прочитання / лекції. Пошукай інші джерела або попроси когось допомогти пояснити незрозуміле. Підсумуй прочитане, запиши тези або головну думку. Подумай, як можна використати вже вивчене і що потрібно дізнатися ще. Якщо ти з чимось не погоджуєшся, напиши коротку полеміку.
- Ми поділимо роботу на три етапи: спочатку ми подивимося, що ми вже вивчили на цю тему, потім запишемо нові елементи та відомості і подумаємо, як вони змінюють наше сприйняття питання, а насамкінець перевіримо, що з цього випливає та як ми можемо використати нові знання й вміння, щоб вирішити питання, яке ми підняли на попередніх заняттях. Нехай кожен поділить аркуш на три частини / приготує три аркуші і запише три заголовки: «до», «під час» і «після».

20. ПОДИХАЙМО СВІЖИМ ПОВІТРЯМ!

- Наближається половина уроку, тож час подихати свіжим повітрям. Відкрийте вікна. Сьогодні розминку проведуть Д. і З.
- Перед досить складним, але цікавим завданням, яке чекає на вас, варто розслабитися і ковтнути свіжого повітря. Вийдіть з-за парт і робіть, як я.
- Мені здається, що вам не вистачає енергії. Ви можете бути втомленими, на цьому завданні потрібно було добре зосередитися. Тож давайте відчинимо вікна, станемо біля парт і кожен у власному темпі зробить наші традиційні «10 рухів для тіла і душі».

21. ЗАДАЙ ПИТАННЯ Я

- Ви вже ознайомилися з цим цікавим матеріалом / прослухали мою лекцію / переглянули короткометражний фільм. Тепер я пропоную кожному з вас сформулювати / записати на аркуші / придумати одне питання, яке ви б хотіли задати мені / авторові / сценаристові / експерту в цій сфері.
- Слухаючи лекцію / дивлячись фільм, демонстрацію досліду / читаючи текст / аналізуючи графік, запишіть питання, що спадають вам на думку. Потім ви зможете задати їх сусідові / сусідці по парті, учням-експертам або мені. Давайте перевіримо, які питання повторюються / на які ми можемо відповісти разом / на які питання потрібно буде пошукати відповіді після уроку.
- А тепер сформулюйте кілька питань, які можна було б задати цьому предметові, якби він умів говорити / цій історичній постаті / улюбленому героєві цієї книжки і розмістіть їх на нашій платформі. На наступних заняттях кожен шляхом жеребкування отримає набір питань і вдома приготує відповіді на них.
- Як може звучати питання, на яке ми шукаємо відповідь? Що ми хочемо перевірити і яка в нас початкова гіпотеза?

22. ЕКСПЕРТНА РАДА

- У класі напевно є кілька учнів, які більше знають про це питання (перед уроком вони пошукали інформацію в бібліотеці / інтернеті). Тепер вони стануть вашими експертами – ви можете підійти до них із питаннями, проханням про допомогу чи про пояснення.
- Хто з вас володіє інформацією про / знається на / може / вміє..., нехай підніме руку. Станьте тепер у кутках класу / ззаду / біля цих шести столиків. Отже, у нас є кілька експертів у сфері... – це вони покажуть вам, як... / це їх ви зможете попросити допомогти, якщо зіткнетеся з якимись труднощами.

23. СНІГОВА КУЛЯ КАРУСЕЛЬ

- Спробуймо якнайкраще використати те, що нас багато, і виконаймо це завдання, застосовуючи метод класної «снігової кулі». Спочатку обговоріть це в парах, звертаючи увагу, щоб кожному вистачило часу висловити власну думку, тоді пари об'єднуються в четвірки, а насамкінець – у вісімки. Потім кожна вісімка повинна визначити спільну пропозицію (версію сценарію вистави / відповідь / список / схему), щоб представити її іншим групам. Давайте перевіримо, наскільки відрізняються ваші ідеї, і разом опрацюймо спільну версію класу / приймімо кілька найкращих пропозицій.
- А тепер поділіться на дві однакові групи й зробіть два кола, обличчям до себе. У створених парах ви поговорите про... У кожного є 2–3 хвилини, щоб висловити свою позицію / поділитися знаннями і враженнями. На мій сигнал перемістіться на одне місце / на одну людину ліворуч / праворуч і з наступним учнем ви говоритимете на ту саму / нову тему.

24. РОЗІГРУЄМО СЦЕНКИ

- Щоб краще зрозуміти цю ситуацію, спробуймо її розіграти. Хто хотів би втілитися в головних учасників подій?
- А тепер давайте розіграємо кілька міні-сценок: ви можете брати участь по черзі і спробувати різні варіанти вирішення конфлікту. Можна імпровізувати.
- У соціальній драмі, яку ми розіграємо, менш важливі риси героя, важливіші натомість соціальні ролі, які вони виконують. Ось сценарій.

25. САМОПЕРЕВІРКА

- Сьогоднішню роботу я не оцінюватиму – найкраще, якщо ви це зробите самі. Тому важливо справді добре зрозуміти, що у ній буде найважливішим і на що насамперед слід звернути увагу.
- А тепер час самим перевірити, наскільки ви засвоїли знання та уміння, про які ми говорили на початку уроку / розділу. Ось завдання, які потрібно виконати, і конкретні вказівки, як оцінити свою роботу.
- Дайте свою роботу приятелю чи приятельці – перевірте одне одного, а тоді обговоріть свої роботи. Не забудьте похвалити одне одного за те, що було зроблено добре. Якщо ви знайдете якісь помилки, прогалини чи недоліки (лише такі, що стосуються критеріїв успіху), скажіть про них авторові роботи. На основі вказівок виправте помилки (кожен – свої) та доповніть, якщо необхідно, найкраще одразу.

26. СВІТЛОФОР ТА ІНШІ ЗНАКИ

- Для мене важливо дізнатися, чи ви зрозуміли явище, яке ми сьогодні вивчали / чи ви можете розв'язати цей тип завдань / чи ви знаєте, як розрізнити... Будь ласка, усі, хто вважає, що добре зрозуміли / можуть / знають, підніміть зелену картку, ті хто мають деякі сумніви – жовту, а хто почувається ще дуже невпевнено / не розуміє / не може / не знає - червону. Так я зможу допомогти тим, хто цього потребує, а також краще запланувати наступні вправи та уроки.
- Кожен із вас має на парті три пірамідки з кольорового паперу. Нехай кожен поставить перед собою пірамідку відповідного кольору – зелену, жовту чи червону – залежно від того, як у вас виходить вирішити цю проблему. Я спробую підійти до кожного, хто потребує допомоги, а якщо таких багато, попрошу допомоги учнів із зеленими пірамідками.
- Тепер я перевірю, наскільки мені вдалося допомогти вам навчитися писати висловлення (есе / діалог / опис) / вирішувати такі завдання (проблеми). Будь ласка, ті, хто почувається досить упевнено, покладіть на парті зелену картку; ті, кому потрібно ще трохи допомоги – жовту; а ті, хто хочуть ще раз докладно це повторити – червону.
- Чи ми можемо тепер продовжити, чи є хтось, хто хотів би ще раз повторити весь цей розв'язок / пояснення / вправу / дослід? Якщо ви не готові продовжити, підніміть знак заборони руху. Так я дізнаюся, скільки людей потребують ще раз повторити / заново проробити цей фрагмент / допомоги.

27. ВИЗНАННЯ

- Я хочу похвалити вас за увагу / терпіння / співпрацю / креативність / старанність / почуття гумору на сьогоднішньому уроці.
- Вам вдалося разом провести складний дослід і обговорити в групах його перебіг. Я вражена / вражений.
- Це справді складне завдання. Я боялася / боявся, що ви намагатиметесь вирішити його традиційно, та бачу, що ви дуже творчі й сміливі. Тож продовжуйте роботу.
- Ви виконували цей проект у групах – я пропоную, щоб тепер ви оцінили свою роботу і разом сказали одне одному, чим ви найбільше задоволені.
- А тепер абсолютно заслужені нагороди: віртуальні медалі для кожного, хто закінчив цей розділ і розмістив свою роботу на платформі.
- А в кінці сюрприз: спеціальна відзнака для тих, хто протягом останнього місяця досягнув найбільшого прогресу.

28. НЕОБОВ'ЯЗКОВИЙ ТУР ТА ІНШІ ПІДСУМКИ

- А тепер короткий підсумок. Напишіть великими літерами на листку одне слово /речення, яке у вас найбільше асоціюється з... яке найкраще описує зміст книжки / уроку / яке найточніше описує ваше самопочуття. На мій сигнал підніміть усі свої картки й перевірте, що написали інші. Нехай кожен знайде один запис, найбільше схожий на його слова /речення, і один, який його зацікавив / якого не розуміє.
- На кінець уроку пропоную необов'язковий тур: усі сідають в коло (або, залишаючись за партами, розвертаються, щоб бачити всіх) і по черзі дуже коротко підсумовують урок. Скажіть, що було для вас найцікавіше, що нового ви дізналися, що вас здивувало, у чому ви б хотіли ще повправлятися... Якщо хто зовсім не хоче висловлюватися, той може сказати «пас» або «дякую, не сьогодні», однак я заохочую кожного сказати коротко принаймні щось.
- Давайте разом зберемо, що ми сьогодні вивчили. Слухайте уважно, що говорять перед вам, щоб додати лише відомості / спостереження / висновки, які не прозвучали раніше.
- Нехай кожен запише на аркушику щось одне, що найбільше його сьогодні переконало / здивувало / запам'яталося / сподобалося. Виходячи з класу, покладіть аркуші на моєму столі.